

Kỷ niệm ngày Phật đản sanh

Minh Thông tổng hợp

I- GIA THỂ VÀ SỰ ĐẢN SANH CỦA THÁI TỬ TẮT-ĐẠT-ĐA

1- BỘ TỘC THÍCH CA

Thích Ca Mâu Ni viết theo chữ Phạn là **S'ākya-muni**, chữ Pali viết là **Sakya-muni**. **Sakya** là họ của một bộ tộc, dịch là Thích-Ca, ở chân núi Hy mã Lạp sơn, ở phía bắc sông Hằng vùng Tây Nam xứ Nepal ngày nay, thủ phủ của bộ tộc này là thành Ca-tỳ-la-vệ (Kapilavastu) do vua Tịnh-Phạn (Suddhodana) trị vì (*Trích Historical Dictionary of Buddhism*, t. 227).

Chữ **Muni** Hán dịch là “**Tịch**” nghĩa là yên lặng. Về chữ **Muni**, *Tự điển Phật học Hán Việt* trang 731 ghi nhận **Muni** có thể hiểu theo hai nghĩa, hiểu theo *sự* và hiểu theo *lý*. Theo *sự* là vì sau khi xuất gia, Ngài ngồi thiền suốt ngày không nói, nên người đương thời gọi là tiên **Mâu-ni**. Theo *lý thì Kinh Đại Nhật*, q.1 ghi nhận “Mâu ni có nghĩa là tịch mặc, nói thân ngữ tâm của Phật rút cục tịch diệt hết ngôn ngữ. Để đối lại với tiểu tịch của Nhi thừa, không cần nêu ví dụ, nên gọi là Đại Mâu-ni.” **Kinh Đại nhật**, q.12 viết thêm “Mâu-ni có nghĩa là tịch mặc. Nơi đất thường tịch, vì diệu tịch tuyệt, cao thâm huyền viển, không thể dùng lời nói hết được. Pháp giới tịch nhiên đại diệt độ pháp, chỉ có một mình. Phật là thanh tịnh, nên gọi là Mâu-ni.”

Vua Tịnh-Phạn thuộc bộ tộc Sakyas (Sakya tribe) chỉ là một tiểu vương của một vương quốc nhỏ trong vương triều Kosalas (thủ phủ là Savatthi) do vua Pasenadi cai trị. Thần dân của tiểu vương quốc này phần lớn sống bằng nghề nông, một số ít sống bằng nghề mua bán qua lại với các tiểu vương quốc khác, trong đó có tiểu vương quốc Koliya, quê hương của hai chị em Hoàng hậu Mada (Maya) và Ma-ha Ba-xà-ba-đề

(Mahapajapati), nữ mẫu của Thái tử Tắt-đạt-đa, vị Thánh nữ đệ tử đầu tiên của Đức Phật đồng thời cũng là Thánh tổ khai sáng Tăng đoàn Tỳ kheo ni của Phật giáo.

Tiểu vương quốc Sakyas, còn viết là Sakiyas, chỉ thấy đề cập trong sử sách Phật giáo, ngày nay thuộc khu vực đông bắc của United Provinces, dọc biên giới Nepal giữa Bahraich và Gorakhpur. Bộ tộc này thuộc dòng tộc Cồ-đàm (Gotama clan, Skt. = Gotra). Cồ-đàm là tên một dòng tộc, thần dân của dòng tộc tin rằng họ là con cháu của một vị Phạm tiên tên Cồ-đàm, theo truyền thuyết là dòng giống thần Mặt trời.

Các nhà sử học đã viết rằng vào cuối thế kỷ thứ 13 trước công nguyên, khoảng 700 năm trước khi Phật đản sanh, giống da trắng miền Tây Bắc Ấn xâm chiếm vùng Ngũ Hà, tự xưng là Arya (Nhã lợi an) coi người da đen bị chinh phục là Anarya (Phi Nhã lợi an). Vào thế kỷ thứ 10 trước công nguyên, giống dân Arya từ vùng Punjab tức Ngũ Hà dời

